

ת"פ 36642/12/13 - מדינת ישראל נגד יוני בקוש

בתי המשפט

בית משפט השלום קריית גת

ת"פ 36642-12-13
03 דצמבר 2014

בפני: כב' השופטת נגה שמואלי-מאייר

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יוני בקוש

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה מתמחה ערן צמיר ועו"ד אסי בן הרוש

הנאשם ובאת כוחו עו"ד פנינה בן יוסף

[פרוטוקול הושמט]

מזר דין

כללי:

1. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום המייחס לו עבירת תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 1368 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בכך, שביום 22/1/2013 בסמוך לשעה 20:00 ברחוב שדרות הרצל באשדוד, על רקע ויכוח שניטש בין הנאשם למתלונן נהג אוטובוס בדבר אופן נהיגת המתלונן, תקף הנאשם את המתלונן עת עצר האוטובוס בתחנה בכך, שנכנס לאוטובוס והשליך פח אשפה בפניו. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלונן חבלות של ממש בדמות פצע בעין שמאל, נפיחות והמטומה בגבה השמאלית, חתך מתחת לגבה השמאלית ושפשוף שטחי.

א. טענות הצדדים:

2. ב"כ המאשימה עתר להרשיע את הנאשם ולהטיל עליו עונש של מאסר למשך 3 חודשים לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן, תוך שטען כי יש להוקיע את מעשי הנאשם הבריוניים ולהשית עליו ענישה מרתיעה עת פגע בערך המוגן שעניינו ביטחון הציבור.

3. הסניגורית טענה כי מתחם הענישה הראוי נע בין מאסר על תנאי לבין מאסר בפועל במקרים חמורים יותר. הסניגורית הפנתה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, להעדר עבר פלילי, להודאתו במיוחס לו, לחיסכון בזמן שיפוטי, להמלצתו החיובית של שירות המבחן וטענה כי יש לבכר בעניינו של הנאשם את שיקולי השיקום - להימנע מהרשעתו ולאמץ את המלצות התסקיר לעניין העונש - ולהסתפק בענישה בדמות עבודות שירות לתועלת הציבור. הנאשם הביע חרטה על מעשיו, והתחייב כי הם לא יישנו.

ראיות לעונש:

עמוד 1

4. **רעייתו של הנאשם הגב' אלזה בקוש** העידה כי, הנאשם הינו אדם נורמטיבי; בעל לב רחב אשר טובת משפחתו תמיד לנגד עיניו; מעשיו של הנאשם נבעו מהלחץ בו היה נתון באותה עת; המתלונן בנהיגתו כמעט פגע ברכבם עת הילדים היו ישובים ברכב, דבר שהגביר את הלחץ ואת הפחד בו היו נתונים; הנאשם נקלע לסיטואציה אשר לדבריה "יכולה לקרות לכולנו"; הנאשם לא היה צריך להתנהג כפי שנהג וכי היום הוא מבין זאת ומצטער על מעשיו; הנאשם מעוניין למצוא עבודה כנהג מונית או בתיווך ואולם, לצורך כך נדרש כי לא יורשע בפלילים; היה והנאשם יורשע יאלצו בני המשפחה לעזוב לצרפת.

הצדדים נמנעו מהבאת פסיקה רלבנטית בנוגע למתחמי העונש הראוי בעבירת תקיפת זקן בנסיבות דומות שתתמוך בעמדתם.

ב. תסקיר שירות המבחן:

5. מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 13/11/2014 עולה, כי מדובר בנאשם בן 31; נשוי; אב לשני ילדים; עלה לישראל עם משפחתו בשנת 1984 מצרפת; נעדר עבר פלילי; איננו עובד; מתגורר עם משפחתו באשדוד.

שירות המבחן מפרט מקורותיו של הנאשם אשר מפאת צנעת הפרט לא ארחיב לבד מלציין כי: הנאשם סיים לימודיו התיכוניים עם תעודת בגרות חלקית; התגייס לשירות צבאי אך, התקשה להסתגל למסגרת ולדרישותיה ולאחר חודשים ספורים שוחרר על רקע אי התאמה; התגורר בצרפת במשך 5 שנים במהלכן עבד לסירוגין כזמר אירועים; מששב הנאשם לישראל עבד כשכיר במקומות עבודה שונים; נישא לרעייתו; מזה כשנה איננו עובד; מסתייע בהוריו מבחינה כלכלית לפרנסת משפחתו.

6. הנאשם מסר לשירות המבחן כי ערך בירורים בנוגע לתנאים הנדרשים לצורך לימודים בתחום התיווך ובנוגע ללימודים הנדרשים לצורך הוצאת רישיון לנהיגת מונית ומבירוריו עלה, כי עד שלא יסתיים ההליך הפלילי בעניינו לא יוכל לפנות לאפיקים אלו. הנאשם הביע צער על מעשיו ועל כך שלא נתן דעתו לתוצאות האפשריות של מעשיו ולהשלכותיהם, תוך שמסר לשירות כי התנהגותו באירוע אינה מאפיינת את אורחותיו. הרקע לביצוע העבירה לדבריו היה אופן נהיגתו המסוכנת של המתלונן שאך בנס לא פגע ברכבו, עת נהג ברכב בעוד בני משפחתו ישובים בו, ובכלל זה בנו התינוק שהיה באותו המועד בן ימים אחדים. הנאשם תיאר בפני השירות כי במהלך הנסיעה החליף עם המתלונן מבטים ותנועות ידיים תוך שחש כי המתלונן מבטל את תחושותיו, דבר שגרם להגברת הלחץ והתסכול בהם היה נתון, מצב שהוביל אותו לנסוע אחרי האוטובוס בו נהג המתלונן, להתעמת עמו ובהמשך להשליך לעברו את החפץ שמצא בקרבתו.

7. להתרשמות שירות המבחן נוכחותם של ילדיו ברכב ובכלל זה בנו התינוק, הגבירו אצל הנאשם את תחושת הלחץ אשר גרמה להחרפת תגובתו כלפי המתלונן.

שירות המבחן התרשם עוד, כי הנאשם מבטא תפיסות ועמדות נורמטיביות; טרם התייצב מבחינה תעסוקתית וכלכלית עקב קושי בהסתגלות למסגרות; בעל אישיות שאיננה מגובשת דיה, אשר מחד - מחויב למשפחתו ומבטא דאגה לרווחתם ומאידך - מבטא פער בין תפיסתו כאב וכאחראי על משפחתו וילדיו לבין אחריותו כמפרנס; מנהל חיי משפחה תקינים, לצד תלות אישית וכלכלית במשפחת המוצא ופער בין הצהרותיו המילוליות לבין התנהגותו בפועל; מתקשה לפעול לקידומו האישי בנוגע לשאיפות ומטרות עתידיות; מצבו הכלכלי כיום משפיע לרעה על יכולתו להתמודד עם מצבי לחץ ותסכול שחווה.

8. שירות המבחן העריך כי מן הנאשם נשקפת רמת מסוכנות נמוכה להישנות התנהגות אלימה בדרגת חומרה נמוכה. להערכתו זו הגיע השירות תוך שלקח בחשבון מחד, את עברו הפלילי הנקי ומאידך, את חומרת העבירה ונסיבותיה.

9. בסופו של יום המליץ השירות על הימנעות מהרשעת הנאשם על מנת שלא לפגוע ביכולתו העתידית להשתלב בתעסוקה בתחומי התיווך וקבלת רישיון לנהיגת מונית, ולהשית עליו צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 220 שעות ופיצוי למתלונן.

ג. דיון והכרעה:

10. בסימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק) אשר הוסף לחוק במסגרת תיקון מס' 113 נקבע עקרון ההלימה כעקרון המנחה בענישה, היינו ניתן משקל בכורה לשיקולי גמול, ונקבע כי בראש ובראשונה על העונש להלום את חומרת העבירה בנסיבותיה ואת מידת אשמו של הנאשם.

בקביעת מתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון ההלימה יש להתחשב בערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

במקרה שלפניי מדובר בשתי עבירות המגבשות אירוע אחד שלגביו יש לקבוע מתחם ענישה לאירוע בכללותו כמצוות סעיפים 40 יג (א) ו 40ג(א) לחוק.

ג.1. הערך החברתי שנפגע:

11. הערך החברתי המוגן שנפגע כתוצאה ממעשי הנאשם הינו שמירה על שלמות גופו, שלומו וביטחונו של הפרט, במיוחד הקשיש. ביצוע עבירות אלימות פוגעות בביטחון הציבור, בשלוותו וברוחותו וזורעת בהלה ותחושת חוסר אונים בקרב יחידה. יפים לעניין זה דברי בית המשפט בע"פ 5641/09 **מדינת ישראל נ' ברזנסקי** (פורסם במאגרים המשפטיים):

" תופעה נוראה זו אשר פשטה בארצנו כאש בשדה קוצים מחייבת את כל הגורמים לתת ידם למלחמת חורמה באלימות המכרסמת ביסודות חברתנו הדמוקרטית. במסגרת זו שומה על בתי המשפט להכביד את הענישה על עבריינים אלו. .. "חברתנו הפכה להיות חברה אלימה, ותרומתו של בית המשפט למלחמה באלימות היא בהטלת עונשים ראויים. .. שישקפו ערכים של תגמול והרתעה... יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד" ... "

12. ראו גם הדברים שנאמרו לעניין זה בע"פ 4173/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים המשפטיים):

" רבות נאמר בבתי המשפט על תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית ועל הצורך של איחוד כוחות של כל הרשויות לצורך מלחמה בתופעה זו. תפקידו של בית המשפט במאבק הוא הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים על הנוקטים באלימות לפתרון סכסוכים, על מנת להעביר מסר, הן לעברייני האינדיווידואלי, והן לעבריינים הפוטנציאליים ולחברה כולה, כי אין החברה טולרנטית להתנהגויות מעין אלה".

13. ראו גם ע"פ 8314/03 **רג'אח שיהד נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים המשפטיים).

14. על חשיבות הערך המוגן ומידת הפגיעה בו ניתן ללמוד מעיון בסעיף 368ו(א) לחוק העונשין, הקובע עונש מרבי של חמש שנות מאסר, ובכך ביקש המחוקק לתת ביטוי לחומרת העבירה ולצורך להשית בגינה ענישה קונקרטיית תוך שקבע כי **" הורשע אדם בעבירה לפי סעיף זה, יוטל עליו עונש מאסר, שלא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים שיירשמו, כולו על תנאי".**

ג.2. מידת הפגיעה בערך המוגן:

15. בחינת מידת הפגיעה בערך המוגן בנסיבות המקרה מובילה למסקנה כי עסקינן בפגיעה ממשית. לא ניתן להקל ראש במידת הפגיעה בערך המוגן בנסיבות המקרה, שכן הנאשם על רקע חילוקי דעות עם המתלונן על אופן נהיגתו, עקב אחר המתלונן, יצא מרכבו עת רעייתו וילדיו הקטינים ישובים בו, נכנס לאוטובוס בו נהג המתלונן ותקף אותו, תוך שהוא משליך לעברו חפץ וגורם לו בכך לחבלה של ממש שאך בנס לא הסתיים האירוע בתוצאות חמורות בהרבה. העבירה אותה עבר הנאשם פוגעת בערכים החברתיים של סטנדרט התנהגות שנועד להגן על תחושת הביטחון, שלמות הגוף והכבוד של כל פרט בציבור בכלל ובציבור הקשישים בפרט - מפני תופעת האלימות, לרבות זו הכרוכה בשימוש בחפץ על מנת להטיל מורא על האחר. במקרה זה, הנאשם חדר לטרטוריה של המתלונן, עלה לאוטובוס בו נהג המתלונן, השליך לעברו פח אשפה ובמעשיו פגע הנאשם בערך החברתי רם המעלה שהינו, זכות האדם להגנה על קניינו, שלומו ועל שלמות גופו, וזכותו לתחושת בטחון בכל מקום בו הוא נמצא. אין צורך להרחיב באשר למוגנות הנדרשת לכל אדם מפני מעשי אלימות ובכלל זה למתלונן שתחושת ביטחונו ושלוות נפשו נפגעו פגיעה ממשית.

פירוט נסיבות רלוונטיות לפי ס' 40 ט (א) (1)-(5):

16. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה יש לתת את הדעת לשיקולים הבאים: אמנם אין אינדיקציה לכך שהנאשם תכנן מראש את ביצוע העבירה ואולם, כפי העולה מעובדות כתב האישום חלקו היחסי של הנאשם בביצוע היה גבוה ואין כל ראייה לכך שאחר השפיע עליו לבצעה. בהקשר זה אף לקחתי בחשבון את חלקו המרכזי והעיקרי של הנאשם במהלך הדברים, ובנזק הישיר והעקיף שנגרם ושעלול היה להיגרם מביצוע העבירה, בעובדה שהנאשם יכול היה להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו וכי היה ביכולתו להימנע מהמעשה עת לא נפגעה מידת השליטה שלו על מעשהו.

17. אמנם, הנאשם לא תכנן את ביצוע העבירה ותקף את המתלונן על רקע ויכוח שנתגלע ביניהם בנוגע לנהיגתו של המתלונן בדרך ואולם, אף אם אניח לטובתו של הנאשם כי המתלונן לא נהג כשורה טרם האירוע ובמהלכו, ואף אם אתחשב ברקע הנטען לביצוע העבירה שעניינו, החשש של הנאשם מאופן נהיגת המתלונן על רקע האסון שפקד את הנאשם עת בת דודתו

ההרגה בתאונת דרכים בשנת 2008 - אין בכך בשום אופן כדי להצדיק את התגובה האלימה והבריונית מצד הנאשם. הנזק שנגרם למתלונן מביצוע העבירה הינו חבלה של ממש בדמות פצע בעין שמאל, נפיחות והמטומה בגבה השמאלית, חתך מתחת לגבה השמאלית ושפשוף שטחי, כאשר ברי שהנזק שהיה צפוי להיגרם למתלונן מביצוע העבירה, הינו חמור הרבה יותר מזה שנגרם בפועל.

ג.3. מדיניות הענישה הנוהגת:

18. בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוהגת, סקירת הפסיקה מלמדת כי ישנה קשת רחבה תלויה נסיבות בגינן מבוצעות עבירות של תקיפת זקן. ברי כי בעבירות אלה קיימות דרגות חומרה שונות כאשר העונש המוטל על הנאשם במקרים השונים הינו תלוי חומרת מעשיו, נסיבות המקרה ונסיבותיו האישיות של הנאשם.

פירוט פסיקה רלוונטית :

ברע"פ 6790/12 גולד נ' מדינת ישראל (20.9.12), נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם אשר הורשע בביצוע עבירות של תקיפת זקן הגורמת חבלה חמורה, היזק בזדון ובתקיפה סתם. בית המשפט המחוזי החמיר את עונשו של הנאשם מ-12 ל-20 חודשי מאסר בפועל.

בעפ"ג (מחוזי ים-13-05-32535 גרבובסקי נ' מדינת ישראל (12.6.13), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של תקיפת זקן ואיומים, ונדון ל- מאסר בפועל למשך 15 חודשים.

בעפ"ג (מחוזי מרכז-לוד) 33883-11-13 בן אברהם נ' מדינת ישראל (29.12.13), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש והוטלו עליו - 6 חודשי עבודות שירות. בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה בעבירה של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש נע בין 6 חודשי מאסר אשר יכול וירוצו בעבודות שירות ל- 18 חודשי מאסר בפועל.

בעפ"ג (מחוזי מרכז-לוד) 6458-05-14 נוחימוביץ נ' מדינת ישראל (3.8.14), בהמלצת בית המשפט המחוזי נמחק ערעור הנאשם על חומרת העונש שהוטל עליו בבית משפט השלום ושעמד על - 4 חודשי עבודות שירות במסגרת הרשעתו בביצוע עבירות של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש והיזק לרכוש במזיד.

בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה בעבירה של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש נע בין עבודות של"צ ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ (שלום נתניה) 1407-07-09 מדינת ישראל נ' עטייה (25.5.11), הנאשם הורשע בעבירה של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש, ונדון ל- חודשיים עבודות שירות בניכוי ימי מעצרו.

בת"פ (שלום ירושלים) 4512-09 מדינת ישראל נ' משה קארו (6.9.12), הנאשם הורשע בעבירה של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש ונדון ל- צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 80 שעות ומאסר מותנה.

בת"פ (שלום באר שבע) 48500-08-10 מדינת ישראל נ' גירשברג (5.7.11), הנאשם הורשע בביצוע עבירות של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש, תקיפה סתם ובעבירות נלוות, ונדון ל- 6 חודשי עבודות שירות.

בת"פ (שלום כפר סבא) 29239-08-10 מדינת ישראל נ' שדה (5.1.14), הנאשם הורשע בעבירה של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש, ונדון ל- מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

בת"פ (שלום נתניה) 46869-03-11 מדינת ישראל נ' קשוטקין (12.2.12), הנאשם הורשע בביצוע עבירות של תקיפת זקן, היזק לרכוש וגניבה, ונדון ל- 6 חודשי עבודות שירות.

בת"פ (שלום קרית גת) 58279-02-13 מדינת ישראל נ' ארזי (9.1.14), הנאשם הורשע בביצוע עבירות של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש ותקיפה, ונדון במסגרת הסדר טיעון ל- מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

בת"פ (שלום קרית גת) 8298-02-13 מדינת ישראל נ' שלאיב (19.10.14), הנאשם הורשע בביצוע עבירות של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש, ונדון במסגרת הסדר טיעון ל- מאסר מותנה, צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 300 שעות ופיצוי למתלונן.

19. לאור כל האמור לעיל, בהתחשב בערך החברתי שנפגע כתוצאה ממעשי הנאשם, מידת הפגיעה בו, בנסיבות ביצוע המעשה ולאחר שבחנתי את מדיניות הענישה הנוהגת, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין צו שירות לתועלת הציבור ומאסר מותנה לבין מאסר בפועל למשך 8 חודשים.

20. יצוין, כי בתיקים המתנהלים בפניי במסגרת ימי מוקד הציגה המאשימה במקרים בעלי רף חומרה גבוה יותר מזה שבעניינינו עמדה עונשית של הסתפקות בצו שערות לתועלת הציבור, ענישה הצופה פני עתיד ועונשים נלווים. כך למשל בת"פ (שלום קרית גת) 1298-02-13 **מדינת ישראל נ' שלאייב** (19.10.14), הורשע הנאשם בעבירת תקיפת זקן, תוך שהמאשימה עתרה להשית על הנאשם עונשים של מאסר מותנה, צו שירות לתועלת הציבור, צו מבחן ופיצוי למתלונן. בנסיבות אלה, לא נהירה לי עמדתה העונשית של המאשימה בתיק זה הכוללת עבודות שירות למשך 3 חודשים והבסיס לאבחנה בין נסיבותיהם של המקרים השונים.
21. זאת ועוד, עיון בפסיקה מלמד, שישנם תיקי תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש בודדים בהם הוטלו עונשים החורגים ממתחם הענישה שהוצג, ובהם העמדה במבחן ללא הרשעה, וזאת במקרים ייחודיים, כדוגמת הליך שיקום כוללני או בשל נסיבות אישיות יוצאות דופן, כך למשל:
1. בת"פ (שלום עכו) 29598-11-09 **מדינת ישראל נ' סרגיינקו** (27.4.11), נקבע כי הנאשם ביצע עבירות של תקיפה סתם, תקיפת בת זוג, ותקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש מבלי להרשיעו, לאור הסדר טיעון ותסקיר חיובי שהמליץ על העמדתו במבחן למשך 18 חודשים. בית המשפט נימק את החלטתו בהליך שיקום ארוך שעבר הנאשם ובכך שהרשעה תפגע באופן ממשי בעתידו המקצועי כמהנדס מכונות.
2. בת"פ (שלום רחובות) 25738-03-11 **מדינת ישראל נ' כהן** (13.5.12), נקבע כי הנאשם ביצע עבירות של תקיפת זקן ואיומים מבלי להרשיעו. בית המשפט מנמק את החלטתו לאור גילו הצעיר של הנאשם, העדר עבר פלילי, המלצתו החיובית של שירות המבחן ולאור המסמכים שהוצגו בפני השירות מהם עלה כי הרשעה בדין תפגע פגיעה מוחשית וקונקרטי במשלח ידו כאיש מכירות למוסדות ממשלתיים.
- חריגה ממתחם ענישה זה לקולא אפשרית בשל שיקולי שיקום, ולחומרא בשל שיקולי הגנה על שלום הציבור בעתיד. האם יש מקום לחריגה מגבולות מתחם הענישה:
5. **הרשעה- הכלל:**
22. על פי ההלכה הפסוקה (אשר לא שונתה בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין), משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם, וסיום ההליך המשפטי ללא הרשעה ייעשה רק במקרים חריגים, בהם היחס שבין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, אינו סביר.
- ברע"פ 11476/04 **מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ**, (פורסם במאגרים המשפטיים), הדגיש בית המשפט העליון כי:
- " ככלל, ביטולה של הרשעה במערך הענישה בפלילים הוא עניין חריג שבחריג, המתאפר בנסיבות מיוחדות... על פי העיקרון המשפטי הרווח, קיומה של אחריות בפלילים לביצוע עבירות על החוק מחייב הרשעה וענישה כחלק מאכיפת הדין, כנגזר ממטרות הענישה, וכנדרש מיישום עקרון השוויון של הכול בפני החוק. בהתקיים אחריות פלילית, סטייה מחובת הרשעה וענישה היא, על כן, עניין חריג ביותר. ניתן לנקוט בה אך במצבים נדירים שבהם, באיזון שבין הצורך במימוש האינטרס הציבורי באכיפה מלאה של הדין, לבין המשקל הראוי שיש לתת לנסיבות האינדיבידואליות של הנאשם, גובר בבירור האינטרס האחרון."**
23. בפסיקה המנחה בשאלת הימנעות מהרשעה נקבע כי הימנעות מהרשעה מותנית בהצטבר שני גורמים: האחד, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם והשני, סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים (לעניין זה ראו: ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל וע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' ויקטור שמש** (פורסמו במאגרים המשפטיים)).
- ברע"פ 2083/96 הנ"ל ציין כבוד השופט לוין כי אי הרשעה תבוא במקום בו בית המשפט ישוכנע כי שיקולי השיקום של הנאשם המסוים שבפניו, גוברים על האינטרס הציבורי הנובע מחומרת העבירה והאפקט הציבורי של ההרשעה.
24. כבוד השופט לוין מונה בפסק הדין את שיקולי השיקום, המנחים בדרך כלל את שירות המבחן להמליץ על עונשים ללא הרשעה ואלה השיקולים:
- " (א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם; (ב) מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה; (ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד; (ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים; (ה) הנסיבות**

- שהנאשם יעבור עבירות נוספות; ו) האם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית; ז) יחסו של הנאשם לעבירה, האם הוא נוטל אחריות לביצועה, האם הוא מתחרט עליה; ח) משמעות הרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; ט) השפעת הרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם. שיקולים אלה, בלי שיהיו ממצים, מקובלים עליי, כאחד הגורמים שיש להביאם בחשבון בהחלטה בדבר תוצאות הרשעה".**
25. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בתסקיר שרות המבחן אשר הוגש בעניינו של הנאשם, לא שוכנעתי כי מקרה זה נמנה בגדר אותם מקרים חריגים עליהם מדברת הלכת כתב כמצדיקים סטייה מן הכלל לפיו, נאשם שעבר עבירה יורשע בדינו. לא מצאתי כי עניינו של הנאשם נופל לגדר אותם "חריגים שבחריגים" או שמתקיימות בו אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות את ביטול הרשעתו. זאת ועוד, לא הוכח בפניי כי הנאשם נמצא במהלכו של הליך שיקום וכי הרשעה תפגע בהליך זה, לא כל שכן פגיעה חמורה.
26. זאת ועוד, העבירה אותה עבר הנאשם בנסיבותיה, אינה מאפשרת הימנעות מהרשעה מבלי לפגוע בשיקולי אמון הציבור, הגמול וההרתעה. מיותר להכביר מילים על הצורך להחמיר בענישה בעבירות אלימות בכלל וכלפי ציבור הקשישים בפרט. מדובר בעבירה אשר מקימה פוטנציאל סיכון גבוה ומחייבת את העדפת האינטרס הציבורי באמצעות השתת ענישה משמעותית ומצבת גבולות. יש להוקיע את מעשי הנאשם עת תקף המתלונן שהינו יליד שנת 1946, ופגע בשלמות גופו בעקבות ויכוח על דבר של מה בכך.
- יתרה מכך, אין בידי לקבל את טענת הסנגורית לפיה, המחוקק לא התכוון כי מקרים כגון אלה יכנסו לגדרי סעיף 368(א). ברי כי הסנגורית איננה יכולה לאחוז בחבל בשני קצותיו - מחד, להודות בשמו של הנאשם בכל עובדות כתב האישום, ובכלל זה בעובדה כי הנאשם תקף זקן ומנגד, לטעון כי המחוקק לא התכוון כי מעשיו של הנאשם יכנסו לגדרי יסודות העבירה.
27. זאת ועוד, עיון בהצעת החוק מגלה כי תחולת הסעיף לא הוגבלה לתקיפת זקן אך בשל היותו זקן ולא הוגבלה לנסיבות מסוימות אלא, נועדה ליתן מרחב הגנה מוגבר לציבור הקשישים בישראל, מבלי לבחון את מניעיו של התוקף אותם. מתוך זכותם של הקשישים לחיים שלווים ובטוחים נובעת החובה החברתית של "והדרת פני זקן", כאשר היותו של הנתקף "זקן" הינה נסיבה אשר יכולה להילמד גם בדיעבד, והמגבשת את יסודות העבירה.
28. אמנם מצאתי להעניק משקל לאמור בתסקיר שירות המבחן אך לא מצאתי לאמץ את המלצתו בדבר ביטול הרשעה. לא למותר לציין כי המלצת שרות המבחן כשמה היא, המלצה שאיננה מחייבת את בית המשפט אשר אמון על בחינת אינטרסים רחבים מאלה שבוחן שרות המבחן עת מגבש הוא את המלצתו, ולבית המשפט נתונה האפשרות שלא לקבל את ההמלצה במקרה המתאים.
29. יתרה מכך, לא שוכנעתי כי טעמו של שירות המבחן לביטול הרשעה שעניינו, החשש מפגיעה עתידית בעיסוקו של הנאשם יש בו ממש. כאמור, הנאשם מסר לשירות המבחן כי מזה כשנה הוא איננו עובד וכי ערך בירורים בנוגע לתנאים הנדרשים לצורך השתלבות בלימודי תיווך מקרקעין ולתנאים הנדרשים לצורך קבלת רישיון נהיגת מונית - הא ותו לא.
30. מכאן נובע, שהחשש שהביעה רעייתו של הנאשם כי הרשעה תפגע בעתידו המקצועי ותאלץ את בני המשפחה לעזוב לצרפת והחשש שהביע שרות המבחן בנוגע לפגיעת הרשעה ביכולתו של הנאשם להשתלב עתידית בתחום הנדל"ן ובנהיגת מונית הינו בגדר חשש ערטילאי בלבד.
31. בהקשר זה לא התעלמתי מהודעת משרד התחבורה מיום 30/9/2013 אותה הציג הנאשם לעיוני לפיה, בקשתו לקבלת רישיון נהיגה לרכב ציבורי נדחתה בשלב זה ותובא לדיון מחודש לאחר שהנאשם ימציא פסק דין בתיק זה. ואולם, בהיות הנאשם מובטל מכל עבודה מזה כשנה, לא ניתן ללמוד כי קיים חשש לפגיעה קונקרטיה לעבודתו של הנאשם באם תיוותר ההרשעה על כנה ואין ביטחון כלל שהרשעה תפגע באופן חמור בפרנסתו. מה עוד שהוראות פקודת התעבורה אינן מחייבות פסילת רישיון למונית בשל הרשעה (ראו לעניין זה: סעיף 14 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]) ולראייה - אפשרותו של הנאשם להגיש בקשתו לקבלת רישיון נהיגה לרכב ציבורי פעם נוספת ככתוב בהודעה שנשלחה לו מטעם משרד התחבורה.
32. זאת ועוד, לא ניתן להתעלם מכך שמאז הגיש הנאשם בקשה לקבלת רישיון נהיגה לרכב ציבורי ועד היום לא חל שינוי ממשי מצדו של הנאשם לעבר קידומו המקצועי ואין כל אינדיקציה לכך שהנאשם עשה מאמץ להשתלבות בתחום עיסוק אחר, כאשר ברי כי הוצאת מידע מרשם המתווכים בנוגע לתנאים הנדרשים לצורך קבלת רישיון תיווך איננה יכולה להיחשב ולו כמאמץ סביר. הדבר עולה בקנה אחד עם התרשמות שירות המבחן לפיה, חרף תפיסותיו ועמדותיו הנורמטיביות של הנאשם

הוא טרם התייצב מבחינה תעסוקתית וכלכלית עקב קושי בהסתגלות למסגרות; כי הוא בעל אישיות שאיננה מגובשת דיה, אשר מחד, מחויב למשפחתו ומבטא דאגה לרווחתם ומאידך, מבטא פער בין תפיסתו כאב וכאחראי על משפחתו וילדיו לבין אחריותו כמפרנס, לצד תלות אישית וכלכלית במשפחת המוצא; וכי הוא מבטא פער בין הצהרותיו המילוליות לבין התנהגותו בפועל, תוך שמגלה קשיים לפעול לקידומו האישי בנוגע לשאיפות ומטרות עתידיות.

מכאן, שהמלצת שירות המבחן בהקשר זה נותרת בבדידותה ואין בה לטעמי כדי להוות משקל נגד לאינטרס הציבור.

33. לדידי, דווקא מצופה היה ממי שנושא עיניו לעיסוק בנהיגת רכב ציבורי כי יקפיד הקפדה יתרה על מילוי הוראות החוק וינהג בכבוד ובדרך ארץ כלפי נהגי הרכב הציבורי.

34. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך המתחם שקבעתי לעיל ובהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק, מצאתי להתחשב בהודאת הנאשם, הודאה שיש בה משום קבלת אחריות וחסכון בזמן שיפוטי יקר; בעובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי; בנסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן; בחלופי הזמן מאז ביצוע העבירה; בפגיעה של העונש וההרשעה בנאשם ובמשפחתו לרבות בשל גילו.

כן נתתי דעתי לשיקולים של הרתעת היחיד והרתעת הרבים.

בהתחשב בכל אלה, לא מצאתי כאמור, להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם אם כי, אני סבורה כי העונש הראוי אמור להימצא במקום הקרוב יותר לרף התחתון של המתחם שקבעתי לעיל.

29. נוכח כל האמור לעיל, אני מורה כדלקמן:

1. אני מורה לנאשם לבצע שירות לתועלת הציבור ב"בית גיל הזהב" באשדוד בתפקיד סיוע לאב הבית בהיקף של 220 שעות, בהתאם לתוכנית שגובשה על ידי שרות המבחן ובפקוח שרות המבחן. אם יתעורר צורך בשינוי מקום ההשמה, שרות המבחן יעשה כן וידווח על כך לבית המשפט. מוסבר לנאשם כי אם לא ימלא את תנאי צו השרות במלואם, ניתן יהיה להפקיע את הצו, להרשיעו, לגזור את דינו מחדש ולהטיל עליו רכיבי ענישה נוספים.

2. פיצוי בסך 1,500 ₪ למתלונן, עת/1 אשר ישולם ב- 10 שיעורים שווים ורצופים החל מיום 1.1.15. לא ישולם הפיצוי במועד, הוא ייגבה כקנס.

מצורף טופס פרטי ניזוק.

3. התחייבות כספית בסך של 3,000 ₪ שלא לעבור עבירה בה הורשע למשך שנתיים מהיום. לא יחתום הנאשם על ההתחייבות תוך 7 ימים, ייאסר למשך 10 ימים.

4. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום עבירה בה הורשע, או כל עבירת אלימות מסוג פשע. העתק מגזר הדין ישלח לשירות המבחן.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבימ"ש מחוזי ב"ש. #6# <

ניתנה והודעה היום י"א כסלו תשע"ה,

03/12/2014 במעמד הנוכחים.

נגה שמואלי-מאייר, שופטת